

Kultúrny obzor.

Slovenské drama.

Dr. Ivan Stodola: »Bačova žena«.

Na SND. prvý raz 4. októbra. - Réžia: Janko Borodáč. - Knižné vydanie hry má označenie: Drama v troch dejstvách. Divadelné plakáty však: Pastierské drama v 4 dejstvách. (O hre samej sme už písali). Prečo, keď sa hralo v 3 dejstvách?

Premiéra tejto trojaktovej hry dra Ivana Stodolu bola veľmi zdarilá. Bolo to predstavenie, s ktorým sa naša činohra môže pochlúbiť. Vynikli Oľga Országhová-Borodáčová v titulnej úlohe Evy, bačovej ženy, Ondrej Bagar ako bača Mišo, pani Kovaříková stará matka a Kello ako starý bača Mrnčo. Títo štyria uskutočnia divadelnú realitu životnou priamo príkladne. Ovšem osoby Stodolovej hry sú osobami z krvi i mäsa, sú to osoby životné a tak uľahčujú tiež hercovo divadelné vytvorenie. Premysleli a prestudovali Stodolové postavy do posledných podrobností a takto ich vedeli oživotvoriť na scéne. Boly to postavy živé a žijúce. Verné do najmenšieho pohybu, kroku, gesta, slova. Bolo by krivdou povedať, že to išlo ľahko, keďže ide o známe a pomerne prosté postavy v krpciach a kabaniciach. Drama dram Ivana Stodolu, vsadené do prostredia bačov a pastierov. Je dramatom s platnosťou všeobecne ľudskou a v tom je vysoký výkon účinkujúcich, že vedeli túto všeobecnú, ľudskú platnosť tragického osudu Evy a bačov oživiť v osobách z prostredia najprimitívnejšieho. Že vedeli živelnosť a citovú prudkosť v úlohách primitívnych ľudí predstaviť v divadelnom živote s platnosťou všeobecnou. Prizvukujeme preto, ako veľký klad a úspech našich hercov, že ani v scénach najvzrušenejších nedali sa strhnúť k prehnaniu a šablone, ktoré by bolo účinné z tohoto prostredia zabily. Platí to v prvom rade o Eve pí. Országhovej. To bola Eva.

Baču Ondreja hral pán Borodáč. Je to nepríjemné, ale predsa nezbyva než pripomenúť, že spojením dvoch funkcií v jednej hre trpí výkon hercov i výkon režisérov. Ondrej Borodáč sa líšil od ostatných postáv. Tým, že jeho živelná prudkosť bola v niektorých, praveľmi dôležitých scénach, nahradená prekotnosťou (scéna s Evou pri zatváraní obloku a na salaši, keď Eva sa zabila), alebo utrpela šablónou podania (scéna Ondrejovho zúfalstva po rozhovore s Evou).

Všetci ostatní účinkujúci v drobných úlohách, priradili sa bez kazu v skvelej súhre. Pri tom nie je možno nespomenúť Hanče Melíčkovej, ktorá bola na scéne snád' päť minút, ale vedela i pri tom podať kabinetnú ukážku dokonalého hereckého výkonu. Vedľa nej pán Malimánek ako gazda ukázal, že vie vytvoriť postavu živú a životnú.

Režiu mal pán Borodáč. Úpravu scény pojal úplne realisticky. Práve preto rušilo na príklad zariadenie izby v kaštieli, v poslednom dejstve, na salaši bolo by výhodnejšie pridržať sa verne scénických pokynov autora. V tomto dejstve tiež prekotnosť soslabila, nedala vyniknúť pôsobivosti tragickej katastrofy. V prvom dejstve malé režijné zmeny by zabránily, aby Eva pri rozhovore (na pr. s gazdom) sa nemusela od neho odvracať k hľadisku. Ináč súhra bola veľmi dobrá, spád hry dostatočne rýchly, výslovnosť a reč dobrá. Kroje i zariadenie Bačovej izby byly pôvodné. Toto bolo však príliš bohaté. Kroje byly skvelé, dar autorov divadlu.

Takmer plné divadlo prijalo túto novú dobrou pôvodnú hru veľmi vd'ačne a radostne kvitovalo úspech autora a hercov. Autor dr. Ivan Stodola je mimo Slovensko, ale túto premiéru si mohol dopriať a neutieť, ako to už raz priznal. Tešíme sa tomuto úspechu slovenského autora i našej činohry.

Kappa

Robotnícke noviny, roč. 25, č. 229, 7. 10. 1928, s. 6.